

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Piotr Otawski

Warszawa, 26 lutego 2025 r.

DOOŚ-WST.410.9.2025.TW

**Pan
Jan Szyszko
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Funduszy i Polityki
Regionalnej**

W odpowiedzi na wniosek z 11 lutego 2025 r., znak: DPI-V.690.5.2025.MD, dotyczący odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu zmiany programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (dalej jako: program), działając na podstawie art. 48 ust. 1 i art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112, ze zm.; dalej: ustawa ooś), przekazuję stanowisko w sprawie.

Planowane do wprowadzenia zmiany programu opisane w ww. piśmie i podlegające analizie w ramach procedury określonej art. 48 ustawy ooś, obejmują:

- przesunięcia finansowe pomiędzy działaniami/priorytetami programu, wynikające z przeglądu śródkresowego (m.in. zmiany otoczenia prawnego oraz związane z postępowaniem w realizacji projektów);
- modyfikacje wskaźników programu (zmiany w katalogu wskaźników i zaplanowanych wartości wskaźników; pochodna przesunięć finansowych) oraz redakcyjne dostosowania dokumentu.

W zakresie sektora „energetyka” ww. rodzaje zmian obejmują przesunięcie środków finansowych z:

- kategorii 44 (efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej) do kategorii 41 (Program Czyste Powietrze), w obrębie priorytetu I, cel szczegółowy 2.1;
- kategorii 54 (nieefektywne systemy ciepłownicze, cel szczegółowy 2.1) do kategorii 48 (Program Mój Prąd, cel szczegółowy 2.2) w obrębie priorytetu II;

- kategorii 56 (wraz z usunięciem tej kategorii, która dotyczy kogeneracji gazowej, cel szczegółowy 2.1) do kategorii 57 (infrastruktura gazowa, cel szczegółowy 2.3) w obrębie priorytetu II.

Z kolei w ramach celu szczegółowego 2.1 (Priorytet II) usunięte zostaną zapisy dotyczące źródeł gazowych w obszarze wsparcia wysokosprawnej kogeneracji oraz redukcji ubóstwa energetycznego (element ten pozostanie w działaniu 1.1 Efektywność energetyczna).

W sektorze „środowisko” planuje się przesunięcie środków finansowych:

- dla obszaru gospodarki wodno-ściekowej z priorytetu I (FS, cel szczegółowy 2.5; wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej) do nowoutworzonego priorytetu X (finansowanego z FS) dedykowanego wsparciu obszarów popowodziowych;
- dla obszaru wody do spożycia z priorytetu II (EFRR, cel szczegółowy 2.5; wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej) do nowoutworzonego priorytetu XI (finansowanego z EFRR) dedykowanego wsparciu obszarów popowodziowych;
- z kategorii 60 (Miejskie Plany Adaptacji) do kategorii 59 (projekty Państwowej Straży Pożarnej) w obrębie priorytetu II, cel szczegółowy 2.4;
- z kategorii 60 (Miejskie Plany Adaptacji) do kategorii 58 (projekty przygotowawcze PGW WP) w obrębie priorytetu II, cel szczegółowy 2.4.

Ponadto, zaplanowano rozszerzenie zakresu wsparcia dokumentacji planistycznej w ramach celu szczegółowego 2.7 na potrzeby stworzenia Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych oraz Krajowej Strategii Ochrony Różnorodności Biologicznej, a także utworzenie priorytetów X i XI (związanych z odbudową po powodzi, która miała miejsce w południowo – zachodniej Polsce we wrześniu 2024 r.): gospodarka wodno-ściekowa oraz infrastruktura służąca do zaopatrzenia w wodę do spożycia. Ich celem będzie wspieranie odbudowy uszkodzonej infrastruktury, a środki finansowe pochodzić będą z przesunięć z Funduszu Spójności, z celu szczegółowego obejmującego inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, z celu szczegółowego obejmującego inwestycje w infrastrukturę służącą do zaopatrzenia w wodę.

Zmiana programu w niniejszych nowych priorytetach jest zmianą techniczną, gdyż już w ramach poprzedniej jego modyfikacji (która podlegała ocenie właściwych organów w zakresie odstępiania od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko) wpisano taki jak powyżej zakres projektów i przeniesiono na nie środki odpowiednio w ramach I i II osi priorytetowej. Obecnie ten zakres projektów do odbudowy po powodzi, wraz z przypisanymi wówczas środkami finansowymi jest przenoszony do nowotworzonych dwóch priorytetów X i XI.

W sektorze „transport” zmiany obejmą przesunięcie środków finansowych:

- z kategorii 88 (nowo wybudowane lub rozbudowane autostrady i drogi – sieć kompleksowa TEN-T) i 92 (wraz z usunięciem tej kategorii, która dotyczy przebudowanych lub zmodernizowanych autostrad i dróg – sieć kompleksowa TENT), cel szczegółowy 3.1, do kat. 87 (utworzenie tej kategorii, która dotyczy nowo wybudowanych lub rozbudowanych autostrad i dróg – sieć bazowa TEN-T), cel szczegółowy 3.2, w obrębie priorytetu V;

- z kategorii 89 (wraz z usunięciem tej kategorii, która dotyczy nowo wybudowanych lub rozbudowanych drugorzędnych połączeń drogowych z siecią drogową i węzłami TEN-T) do kategorii 88 (utworzenie tej kategorii, która dotyczy nowo wybudowanych lub rozbudowanych autostrad i dróg – sieć kompleksowa TEN-T), cel szczegółowy 3.2, w obrębie priorytetu V;
- z kategorii 91 (wraz z usunięciem tej kategorii, która dotyczy przebudowanych lub zmodernizowanych autostrad i dróg – sieć bazowa TEN-T) do kategorii 87 (nowo wybudowane lub rozbudowane autostrady i drogi – sieć bazowa TENT), cel szczegółowy 3.1, w obrębie priorytetu IV;
- z kategorii 99 (inne nowo wybudowane lub rozbudowane linie kolejowe – elektryczne/bezemisyjne), 101 (przebudowane lub zmodernizowane linie kolejowe – sieć kompleksowa TEN-T), 103 (inne przebudowane lub zmodernizowane linie kolejowe - elektryczne/bezemisyjne) i 104 (cyfryzacja transportu kolejowego) do kategorii 97 (wraz z utworzeniem tej kategorii, która dotyczy nowo wybudowanych lub rozbudowanych linii kolejowych – sieć kompleksowa TEN-T), cel szczegółowy 3.2, w obrębie priorytetu V;
- z kategorii 101 (przebudowane lub zmodernizowane linie kolejowe – sieć kompleksowa TEN-T) do kategorii 105 (ERTMS), cel szczegółowy 3.1, w obrębie priorytetu IV;
- z kategorii 114 (wraz z usunięciem tej kategorii, która dotyczy śródlądowych dróg wodnych i portów TEN-T, cel szczegółowy 3.1) do kategorii 116 (śródlądowe drogi wodne i porty regionalne i lokalne), cel szczegółowy 3.2, w obrębie priorytetu V;

Modyfikacja obejmie także wskaźniki – nastąpi m.in.:

- dodanie wskaźników „długość nowych lub rozbudowanych dróg – TEN-T” (zmiana wskaźnika nie powoduje rozszerzenia zakresu inwestycji ani zwiększenia ich ilości) oraz „liczba budowli hydrotechnicznych na śródlądowych drogach wodnych” (zmiana wskaźnika nie powoduje rozszerzenia zakresu programu w odniesieniu do tych inwestycji);
- przesunięcie w czasie, z etapu przeglądu śródkresowego na dalszy etap realizacji programu, weryfikacji wartości wskaźnika rezultatu Emisja CO₂ w transporcie pasażerskim.

W sektorze „zdrowie” zaplanowano:

- usunięcie zapisów dotyczących wsparcia przeprofilowania monospecjalistycznych szpitali psychiatrycznych poprzez przenoszenie oddziałów psychiatrycznych do szpitali wielospecjalistycznych;
- objęcie wsparciem podmiotów – w ramach projektu dotyczącego podstawowej opieki zdrowotnej – które ucierpiały na skutek powodzi (działania odtworzeniowe).

Ponadto założono utworzenie „priorytetu związanego z pomocą techniczną nie powiązaną z kosztami” i związane z tym przesunięcie środków finansowych między priorytetami:

- 30 mln EUR z priorytetu I (FS, cel szczegółowy 2.4, kategoria 60 dotycząca Miejskich Planów Adaptacji) do nowoutworzonego priorytetu IX (finansowanego z FS) dedykowanego Pomocy Technicznej (finansowanie niepowiązane z kosztami);
- przesunięciu 7 mln EUR z priorytetu IV (FS, cel szczegółowy 3.1, kategoria 118 dotycząca transportu lotniczego) do nowoutworzonego priorytetu IX (finansowanego z FS) dedykowanego Pomocy Technicznej (finansowanie niepowiązane z kosztami).

W przypadku wykazu operacji o znaczeniu strategicznym zmiany mają charakter porządkowy i doprecyzowujący. Polegają na:

- usunięciu z wykazu projektu „Rozbudowa Krajowego Systemu Elektroenergetycznego na rzecz bezpieczeństwa dostaw energii oraz przyłączenia morskich farm wiatrowych”;
- zmianie w nazwie projektu „Prace na linii kolejowej nr 7 Warszawa Wschodnia Osobowa – Dorohusk na odcinku Warszawa – Otwock – Dęblin – Lublin, etap IIb (odc. Warszawa Wawer – Otwock)”;
- zmianie terminów realizacji projektów „Prace na alternatywnym ciągu transportowym Bydgoszcz – Trójmiasto (kontynuacja z perspektywy 2014-2020)” oraz „Prace na linii kolejowej nr 7 Warszawa Wschodnia Osobowa – Dorohusk na odcinku Warszawa – Otwock – Dęblin – Lublin, etap IIb (odc. Warszawa Wawer – Otwock)”.

Przewidziane, opisane wyżej, zmiany nie będą polegać na wprowadzeniu innych typów przedsięwzięć/zamierzeń niż te, które ujęto w pierwotnej, poddanej strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, wersji programu.

Analizując zasadność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, należy zauważyć, że planowany zakres zmian, odniesiony do przyjętej wersji programu, można uznać za niewielką modyfikację, ponieważ dotyczy zasadniczo zmian zaangażowania finansowego w obrębie istniejących kategorii przedsięwzięć. Planowane do wprowadzenia modyfikacje programu, odniesione do zakresu informacji wskazanych art. 49 ustawy ooś – charakter przewidzianych działań, rodzaj i skala oddziaływania na środowisko – umożliwiają stwierdzenie, że planowana do przyjęcia zmiana programu nie spowoduje znaczącego wpływu na środowisko.

Warto przy tym zaznaczyć, że sumaryczna długość dróg objętych wsparciem w ramach programu nie ulegnie zmianie. Wprowadzone zmiany nie będą polegać na realizacji innych typów przedsięwzięć niż te, które ujęte były w pierwotnej wersji programu poddawanego ocenie. Także rodzaj wspieranych inwestycji, jak i ich skala zasadniczo nie ulegną zmianie. Niewielkie różnice związane są rezygnacją z wspierania inwestycji związanych z przebudową/modernizacją dróg w sieci TEN-T, na rzecz realizacji nowych inwestycji. Biorąc pod uwagę parametry dróg wspieranych w ramach sieci TEN-T, jak i bardzo ograniczony zakres planowanych pierwotnie do wsparcia inwestycji w zakresie przebudowy, różnice w oddziaływaniach na środowisko związane z tą zmianą są niewielkie. Zmiany związane z przesunięciami pomiędzy poszczególnymi kategoriami interwencji w sektorze drogowym są dużej mierze efektem zmian związanych z rozszerzeniem sieci bazowej TEN-T. W odniesieniu do sektora energetyki zaznaczono, że wprowadzane zmiany nie będą polegać na realizacji innych typów przedsięwzięć niż te, które ujęte były w pierwotnej wersji programu. Zmiana ilości szacowanych przedsięwzięć związana jest ze zmianą kosztów jednostkowych (ich wzrost spowoduje zmniejszenie ilości przedsięwzięć przy, w większości, niezmienniej alokacji).

Biorąc pod uwagę powyższe, stwierdzono, że przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do przedłożonego projektu zmiany programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, nie jest wymagane.

Piotr Otawski
Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
/ – dokument podpisany elektronicznie – /